

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет Педагогічний

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Освітня програма: «Дошкільна освіта»

Спеціальність: 012 Дошкільна освіта

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “27” серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Основи педагогічної майстерності
Викладач	Недільський Степан Андрійович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти
Контактний телефон викладача	0672845995
Е-mail викладача	stepan.nedilskyi@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Очні консультації за розкладом

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є розв'язання низки завдань професійної та практичної підготовки майбутніх дошкільних працівників, зокрема, готовності до здійснення вищого рівня професійно-педагогічної діяльності в закладах дошкільної освіти, ефективної взаємодії з усіма учасниками освітнього процесу у ЗДО.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є ознайомлення студентів з особливостями професійно-педагогічної діяльності вихователя дошкільного закладу; підготовка фахівців освітнього рівня “бакалавр ” до педагогічної діяльності у закладах дошкільної освіти, а також до взаємодії з різноманітними учасниками освітнього процесу в ЗДО.

Основними цілями вивчення дисципліни є: поглиблення уявлень студентів про освітній процес шляхом опертя на знання та творче використання ними нормативних курсів педагогіки загальна, дошкільна педагогіка, методик навчання ; сприяння розвитку їхньої компетентності в організації педагогічної діяльності; вироблення у студентів адекватного розуміння сутності педагогічної діяльності як такої, організації взаємодії при якій всі учасники навчально-виховного процесу виступають рівноправними суб'єктами, партнерами; формування у студентів цілісної системи фахових знань, а також професійних умінь компетентної організації педагогічної взаємодії, спрямованої на розвиток особистості кожної дитини; підготовка студентів до здійснення професійно-педагогічної діяльності в освітніх закладах.

4. Програмні компетентності та результати навчання

ІК- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (за стандартом вищої освіти України):

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

- КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
КЗ-9. Здатність здійснення безпечної діяльності.

Спеціальні (фахові компетентності) (за стандартом вищої освіти України):

- КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.
КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).
КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.
КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.
КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Програмні результати навчання:

- ПРН-06. Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.
ПРН-09 Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний навчально-виховний простір закладу дошкільної освіти.
ПРН-12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.
ПРН - 13 Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.

Загальні компетентності (за професійним стандартом):

- ЗК.02 Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (**соціальна компетентність**).
ЗК.04 Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (**лідерська компетентність**).
ЗК.05 Здатність до творчого пошуку й реалізації нових ідей, до самопрезентації та результатів своєї професійної діяльності; здатність до керування власним життям і кар'єрою, планувати й управляти культурними та соціальними проектами, критично мислити (**підприємницька компетентність**).
ЗК.06 Здатність усвідомлювати свої професійні можливості та діяти лише в межах рівня професійної підготовленості, діяти на основі етичних міркувань (мотивів), доброчесності, соціальної відповідальності, поваги до різноманітності та мультикультурності (**етична компетентність**).

Професійні компетентності (за професійним стандартом):

А Організація, забезпечення та реалізація освітнього процесу:***А1 Прогностична***

А1.1 Здатність планувати та прогнозувати результати освітнього процесу

А1.2 Здатність до цілепокладання, самоорганізації та підготовки до здійснення освітнього процесу

А3 Оцінювально-аналітична

А3.1 Здатність здійснювати та інтерпретувати результати моніторингу якості освітньої діяльності для адаптації та коригування освітнього процесу відповідно до можливостей та потреб здобувачів освіти

А3.2 Здатність аналізувати рівень сформованості компетентностей відповідно до державного стандарту

А4 Предметно-методична

А.4.1 Здатність формувати у здобувачів освіти ключові компетентності та спільні уміння відповідно до державного стандарту

В. Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу***В1 Психологічно-емоційна***

В1.1. Здатність до самоконтролю, саморегуляції та толерантної взаємодії.

В2 Педагогічне партнерство

В 2.2. Здатність залучати учасників освітнього процесу на засадах партнерства та взаємної відповідальності.

В2.3 Здатність до командної взаємодії.

Г. Професійний розвиток та самовдосконалення***Г1.Здатність до навчання впродовж життя***

Г1.1 Здатність до саморефлексії та самооцінювання власної професійної діяльності.

5. Організація навчання**Обсяг навчальної дисципліни**

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16/6
семінарські заняття / практичні	20/8
самостійна робота	54/76

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибіркового
8	012 Дошкільна освіта	4	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Вступ до курсу. Основи педагогічної майстерності як навчальний предмет.	2		2
Тема 2. Основи педагогічної майстерності як галузева педагогічна наука.	2		4

Тема 3. Педагог (вихователь) як об'єкт дослідження основ педагогічної майстерності. Вихователь ЗДО в сучасних умовах.		2	4
Тема 4. Педагогічна діяльність як предмет дослідження основ педагогічної майстерності.	2		2
Тема 5. Педагогічна та театральна діяльність вихователя ЗДО. Ляльковий театр в освітньому процесі ЗДО.		2	4
Тема 6. Педагогічна майстерність як основна категорія основ педагогічної майстерності. Характеристика окремих елементів педагогічної майстерності: -гуманістична спрямованість педагогічної діяльності; - професійні (педагогічні) знання як основа педагогічної майстерності вихователя; -педагогічні здібності як елемент педагогічної майстерності.	2	2	6
Тема 7. Педагогічна техніка як елемент педагогічної майстерності вихователя. Імідж педагога. Зовнішня та внутрішня педагогічна техніка.	2	2	4
Тема 8. Майстерність вихователя в реалізації освітнього процесу ЗДО.		2	4
Тема 9. Педагогічне спілкування.		2	4
Тема 10. Педагогічний такт. Педагогічна етика.	2		4
Тема 11. Конфлікт у педагогічній діяльності.		2	4
Тема 17. Педагогічна майстерність і педагогічна творчість.	2	2	4
Тема 18. Інноватика у педагогічній діяльності вихователя.		2	4
Тема 19. Самовдосконалення педагога. Моніторинг педагогічної майстерності вихователя.	2	2	4
ЗАГ.:	16	20	54
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	З урахуванням Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя		

	<p>Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf</p> <p>Вид контролю: екзамен</p> <p>Підсумкова оцінка (за роботу на практичних заняттях – 40 б., самостійна робота – 10 б.; максимальна оцінка як допуск до екзамену – 50 б., мінімальна – 25 б.)</p> <p>Екзаменаційне тестування – 50 балів.</p> <p>Разом – 100 б.</p>
Вимоги до письмових робіт	Виконання письмових завдань, поданих до планів практичних занять, є обов'язковим складником підготовки до заняття і оцінюються додатково. Письмові роботи повинні виконуватися самостійно й перевірятись під час практичного заняття.
Семінарські заняття	Практичні заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з курсу відповідно до сформульованих завдань, складання презентацій та творчих завдань. Попередня підготовка до розгляду питань, активна участь під час обговорення, обов'язкове виконання усіх завдань. Оцінка за такі заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.
Умови допуску до підсумкового контролю	Обов'язкова присутність на заняттях. Активність упродовж семестру, відвідування або відпрацювання усіх практичних занять протягом двох тижнів з моменту пропуску заняття або отримання незадовільної оцінки на занятті. Оцінки за поточне тестування, відповіді на семінарських та практичних заняттях, виконання контрольної роботи та завдань на самостійне опрацювання.
Підсумковий контроль	Екзамен у формі тестування за 100 б. шкалою Форма контролю – екзамен. Форма здачі – комбінована.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи

Проводяться в системі дистанційного навчання університету <https://d-learn.pnu.edu.ua>. Оцінюються за 100-бальною шкалою.

Академічна доброчесність

Загальні морально-етичні принципи, правила поведінки, академічну доброчесність учасників освітнього процесу Прикарпатського національного університету, регламентує низка нормативних документів, а саме:

– Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя

Стефаника (нова редакція)

- Положення про запобігання академічному плагіату (нова редакція).
- Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
- Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”.

Ознайомитися з переліченими положеннями та документами можна за адресою:

<https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

Відвідування занять.

Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (<https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf>).

Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf>).

Неформальна освіта.

Згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf) зараховуються результати неформальної освіти в залежності від кількості годин та тем, які повинні відображати матеріал практичних занять. Обов'язковою умовою визнання результатів неформального навчання здобувача в рамках НД освітньої програми є відповідність цих результатів рівню освіти, на якому реалізується освітня програма.

8. Рекомендована література

Базова

1. Закон України Про освіту. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017.№ 38-39, ст.380.Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
2. Закон України. Про дошкільну освіту. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2024, № 42, ст.258. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3788-20#Text>
3. Положення про дошкільний навчальний заклад. Затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003 р., N 305. (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 27 січня 2021 р. № 86). Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/86-2021-%D0%BF#Text>
4. Про затвердження професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної

- освіти». Наказ Мінекономіки № 755-21 від 19.10.2021 року.
<https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/84885/>
5. Про затвердження Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти) нова редакція. Наказ МОН № 33 від 12.01.2021 року.
<https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/79142/>
6. Щодо методичних рекомендацій до оновленого Базового компонента дошкільної освіти. Лист МОН № 1/9-148 від 16.03.21 року.
<https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/81519/>
7. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо впровадження професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти». Наказ МОН № 1067 від 29.11.2022 року.
<https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/87902/>
8. Про атестацію та підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів дошкільної освіти у період воєнного стану в Україні. Лист МОН № 1/12392-22 від 21.10.22 року. <https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/87649/>
9. Про підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів дошкільної освіти. Лист ІМЗО № 21/08-1254 від 04.08.23 року.
<https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/89729/>
10. Про окремі питання діяльності закладів дошкільної освіти у 2023/2024 навчальному році. Лист МОН № 1/12490-23 від 21.08.23 року.
<https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/89818/>
11. Щодо організації освітнього процесу в 2024/2025 навчальному році у закладах дошкільної освіти. Лист МОН № 1/15368-24 від 27.08.24 року.
<https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/92911/>

12. Вітвицька С.С. Формування та розвиток педагогічної майстерності вчителя засобами самовиховання// Формування та розвиток педагогічної майстерності й творчого потенціалу вчителя як домінуючих складових педагогічної дії: теорія і практика. Збірник наукових статей / За загальною редакцією Л. В. Корінної. Житомир, 2017. С. 22-37.
13. Денисюк С. Г. Комунікологія. Навч. посібник. Вінниця : ВНТУ, 2015. 102 с.
14. Загородня Л.П., Титаренко С.А. Педагогічна майстерність вихователя дошкільного закладу: навчальний підручник. 2-ге вид. Суми: Університетська книга, 2018. 318 с.
15. Ковальчук В.М. Педагогічна майстерність. Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів. Івано-Франківськ., 2017. 46 с .
16. Косенко Ю. М. Основи педагогічної майстерності вихователя. Навч.-метод. посіб. Для студентів вищих навчальних закладів спеціальності «Дошкільна освіта». 2-е видання, доповнене. Маріуполь: ТОВ «Друкарня «Новий світ», 2014. 360 с.
17. Матвійчук Т.Ф. Конфліктологія: навчально-методичний посібник. Львів: ГАЛИЧ-ПРЕС, 2018. 76 с.
18. Основи педагогічної майстерності (для студентів спеціальності 012 Дошкільна освіта) : навч.-метод. Посібник. Упоряд. Н. Мачинська, А. Федорович, Н. Яремчук. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 286 с.

19. Основи педагогічної майстерності. Опорні конспекти лекцій для студентів денної та заочної форм навчання: навчальний посібник / Укладач Хома Т.В. Ужгород : Поліграфцентр «Ліра», 2021. 112 с.
20. Основи педагогічної майстерності: практикум / Холковська І.Л., Волошина О.В., Губіна С.І. Вінниця: «Твори», 2019. 240 с.
21. Педагогічна творчість, майстерність, професіоналізм у системі підготовки освітянських кадрів: здобутки, пошуки, перспективи : монографія / керівн. авт. кол. Н. В. Гузій ; Мін-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. 432 с.
22. Професійна та педагогічна етика: навчально-методичний посібник / О.О.Базалук, О.П.Кравченко, Л.М.Харченко. Переяслав-Хмельницький : «Видавництво КСВ», 2019. 85 с.
23. Філатова Л. С. Педагогічна майстерність : навчальний посібник для здобувачів вищої освіти педагогічних університетів за спеціальностями 013 Початкова освіта; 016 Спеціальна освіта. Харків : ХНПУ, 2021. 90 с.

Викладач:

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри теорії та методики
дошкільної і спеціальної освіти

Степан НЕДІЛЬСЬКИЙ